

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Zbigniew Drózd

Název práce: Pověsti těšínského Slezska

Vedoucí práce: PhDr. Marta Ulrychová, Ph. D.

1. CÍL PRÁCE *(uved'te, do jaké míry byl naplněn):*

Cílem práce je vytvořit excerpta numinózních pověstí zaznamenaných různými sběrateli ve významných krajoých sbírkách těšínského Slezska a zařadit je do nejnovějšího katalogu Jana Luffera z roku 2011.

Student přistoupil k tomuto nelehkému úkolu zodpovědně využiv svých jazykových kompetencí (znalosti polštiny, němčiny, krajoých dialektů), které jsou ve folkloristice zásadním předpokladem komparatistiky. Svou prací doplnil Jana Luffera v další oblasti, kterou tento folklorista dosud nezmapoval. Domnívám se tak, že data obsažená v rejstříku se stanou vítaným pomocným materiálem pro badatele zabývající se pověst'ovými látkami. Tímto způsobem byl cíl práce naplněn stoprocentně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Jádru práce předchází vymezení regionu, které je v případě Slezska za strany národopisných badatelů chápáno jako problematické. Zde se autor odvolává na práce Richarda Jeřábka, jenž se Slezskem velmi intenzivně zabýval.

Podstatné východisko autorových dalších úvah tvoří definice, charakteristika a typologie pověstí. Pojímá ji v širším kontextu, tj. její charakteristiku většinou podává na základě srovnání s pohádkami. Vychází zde z prací brněnského badatele Oldřicha Sirovátky, dále pak polských badatelů Julia Krzyżanowského a Doroty Simonidesové. Širší názorové spektrum se objevuje v typologii pověstí, kde se kromě výše uvedených jmen objevuje i významná česká badatelka Dagmar Klímová.

Následuje rozsáhlejší kapitola zaznamenávající stručný vývoj sběru pověst'ových žánrů počínaje Kosmovou kronikou přes kroniku tak řečeného Dalimila, Glosář Bartoloměje z Chlumce, Hájkovu

kroniku, až k obrozenským autorům Janu Malému, Boženě Němcové a Karlu Jaromíru Erbenovi. Velká pozornost je věnována sbírce Grohmanově, která představuje vůbec první soubor pověstí sebraných na území Čech.

V souladu s bouřlivým rozvojem národopisného hnutí na konci 19. století se autor v dalším výčtu orientuje spíše podle regionálních celků. Upozorňuje na dobře organizovaný sběr lidové prózy mezi českými Němci v letech 1895 – 1900 po vedením Adolfa Hauffena. Z oblasti Šumavy zmiňuje Gustava Jungbauera, Hanse Watzlika, z Valašska Matěje Mikšíčka, Beneše Metoda Kuldu, Josefa Stáslava Menšíka, ze Slovenska Alojze Medňanského, Josefa Ludovíta Holubyho a Samuela Czambela, posléze pak Andreje Melicherčíka. České a moravské sběratele sleduje v chronologickém pořadí, které ho dovádí přes Josefa Štefana Kubína, Václava Tilleho, Jindřicha Šimona Baara, Jana Františka Hrušku, Josefa Pulce, Dagmar Klímovou, Oldřicha Sirovátka, Martu Šrámkovou a řadu dalších až do současnosti k pracem Petra Janečka.

V další kapitole autor analogicky sleduje vývoj sběratelství v oblasti jeho zájmu - v horním Slezsku a Těšínsku. V tomto výčtu se objevují sběratelé z obou stran hranice, publikující jak v dialektech, tak ve spisovné češtině či polštině. Tato pro literárního historika zajímavá okolnost je zachycena podobně jako další cenná data v rejstříku.

Následuje oddíl věnovaný typologické klasifikaci pověstového žánru. Autor zde zmiňuje většinu významných katalogů používaných folkloristy v mezinárodním kontextu. Zvláštní podkapitola je věnována Lufferovu katalogu, který bez nadsázky znamená zásadní zlom v českém pověstovém bádání. Jsou zde vysvětleny hlavní tematické skupiny a způsob číslování. Další text již představuje autorovy doplňky do Lufferem stanovených skupin a podskupin, a to vždy s odkazy na použité prameny. Autorovi se daří pregnantně formulovat syžet, či spíše regist (neboť mnohdy jsou rozlišujícími prvky právě lyrické motivy).

Výsledkem je krátké pojednání o nejčastějších typech a postavách, s nimiž se autor v analyzovaném materiálu setkal. V závěru dochází ke zjištění podobností mezi českou a polskou stranou, což lze vysvětlit existencí Slezska jako původně jednotného regionu.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Text má dobrou jazykovou úroveň, je přehledně strukturovaný, odkazy odpovídají požadovaných normám, orientaci v rejstříku napomáhají zkratky.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Dojem z práce je velice příznivý. Přináší data, která - jak jsem již uvedla výše - mohou být dalším folkloristům prospěšná při vytváření syntetických celků.

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ**
(jedna až tři)

Doplňujících otázek nemám.

6. **NAVRHOVANÁ ZNÁMKA** (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Na základě svého posudku práci vřele doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat známkou

výborně.

Datum: 27. 8. 2012

Podpis: PhDr. Marta Ulrychová, Ph. D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

